

KADIN AKTİVİSTLERİN YAŞADIĞI HAK İHLALLERİ

SELMA KANBUR

KADIN AKTİVİSTLER YAŞAMIN HER ALANINDA!

Kadın Aktivistler, ataerkil güç yapılarına, zararlı toplumsal normlara ve klişeleşmiş katı cinsiyet rollerine meydan okuyarak insan haklarını korumak için geniş bir konu yelpazesinde çalışırlar.

Dünya çapında, Kadın Aktivistler diğer insan hakları savunucuları gibi benzer riskler ve zorluklarla, yani tehdit edilme, saldırıya uğrama, suçlanma, keyfi olarak tutuklanma ve bazen de öldürülmeye karşı karşıyadırlar.

Ancak, bunun yanı sıra, **Kadın Aktivistler cinsiyete özgü sözlü ve fiziksel şiddet biçimleriyle**, bazıları kim olduklarından ve/veya **savundukları hakların kadın hakları, cinsiyet eşitliği ve cinsellikle bağlantılı olmasından dolayı ek zorluklarla karşılaşmaktadırlar.**

Bugün, feminist insan hakları hareketi hiç olmadığı kadar güçlüdür ve başarıları her yerde görülebilir. Ancak son yıllarda, kadın hakları ve cinsiyet eşitliği mücadelesi artan bir karşı direnişle karşı karşıya kalmıştır.

Şu anki dini köktencilik ve şiddet yanlısı aşırıcılık politikaları ve karalamalar, kadınların, LGBTİ+ bireylerin ve diğer ötekileştirilmiş grupların bedenlerini, kimliklerini ve haklarını hedef almaktadır.

Önde gelen **liderler**, kadınlara ve LGBTİ+ bireylere karşı şiddet ve ayrımcılığı normalleştirerek **kadın düşmanı** (misogynist), **seksist, homofobik ve transfobik konuşmaları sürdürmektedirler.** Bu bağlamda, Kadın Aktivistler artan baskı, şiddet ve cezasızlıkla karşı karşıyadırlar.

Dünya genelinde **birçok devlet**, sivil toplum alanını kısıtlayarak, hareket özgürlüğü, ifade özgürlüğü, dernek kurma ve barışçıl toplantı özgürlüğü gibi **hakları sınırlayan yasal ve idari düzenlemeler getirerek sivil toplum alanını kısıtlamaktadır.**

Günümüzde ataerki, “geleneksel değerler” ve anti-feminist anlatılar üzerine vurgu yaparak, propaganda ve komplo teorileri ile insan hakları hukukundaki kazanımların zayıflatılmasına çabalamaktadır.

Kadın Aktivistler, ataerkil güç yapılarına, zararlı toplumsal normlara ve klişeleşmiş katı cinsiyet rollerine meydan okuyarak insan haklarını korumak için geniş bir konu yelpazesinde çalışırlar.

Kadın Aktivistler, kadın ve kızların uğradığı şiddetten, cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve haklarının saygı görmesinden tüm bireylerin sosyo-ekonomik haklarına kadar, sağlıklı bir ortamda yaşama hakkından iklim değişikliğinin etkilerinden korunma hakkına kadar herkesin haklarını ilerletmede kritik roller oynamışlardır.

KADIN AKTİVİSTLER KİMLERDİR ve NE YAPARLAR?

Tüm dünyada kadın aktivistler;

- kadın haklarının tanınmasında,
- güvenli ve yasal kürtaj hizmetlerine erişimin artmasında,
- seks işçilerinin haklarının tanınmasında,
- cinsiyet kimliğinin ve cinsel yönelimin saygı görmesi ve korunmasında,
- erkek vesayetinin kaldırılmasında,
- başörtüsü takma veya takmama özerkliği konusunda

bir dizi kritik mücadelede öncü olmuşlardır!

Kadın Aktivistler;

- zorla kaybetmeler, işkence, keyfi gözaltılarla mücadele eden;
- eğitim, konut ve sağlık hakkını teşvik eden;
- göçmen ve yerli halkların haklarını savunan,
- çevreyi korumak için kampanya yürüten ve iklim değişikliğinin etkileriyle mücadele eden

kadınlar veya LGBTİ+ bireyler olabilirler.

Kadın İnsan Hakları Savunucuları, **medeni ve siyasi haklardan ekonomik, sosyal ve kültürel haklara** kadar çeşitli konular ve haklar üzerinde çalışan kadın ve LGBTİ+lar ile kadın hakları ya da toplumsal cinsiyetle ilgili bir dizi sorun üzerine çalışan insan hakları savunucularıdır.

Bazı Kadın Aktivistler;

- toplumun tüm kesimlerinde **ayrımcılığı sorgulayarak ve eşitliği teşvik ederek** özellikle kadın hakları ve LGBTİ+ hakları için savunuculuk yaparlar,
- **kadına yönelik şiddetle mücadele ederler,**
- cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve haklarını savunurlar,
- kadınların siyasi katılımını ve karar alma mekanizmalarına katılımını teşvik ederler.
- "geleneksel" aile formlarını ve ataerkil toplumsal normları önceliklendiren heteronormatif yasal ve kültürel çerçeveleri sorgulamakla ilgilenirler, bu duruma LGBTİ+ bireyler, bekar kadınlar ve bekar ebeveynler, evlilik dışı ilişki yaşayan kadınlar ve seks işçileri gibi kişiler de dahildir.

Kadın Aktivistler, daha eşit bir toplum için feminist, dönüştürücü bir vizyonun öncüsü olmuşlar ve bireylerin ve grupların tüm insan haklarını daha iyi anlayıp savunabilecekleri cinsiyetler ve görüşler üstü kesişimsel bir analiz sağlamışlardır.

KADIN AKTİVİSTLERİN YAŞADIĞI HAK İHLALLERİ

Kadın Aktivistler, dünya genelinde diğer insan hakları savunucularına benzer riskler ve zorluklarla karşı karşıya kalıyorlar; **sözlü ve fiziksel saldırılara maruz kalıyorlar, tehdit ediliyorlar, karalanıyor ve damgalanıyorlar, gözetleniyorlar, suçlanıyorlar, keyfi olarak gözaltına alınıyorlar ve bazen öldürülüyorlar.**

Her yıl, bu tür saldırıların küresel istatistikleri, özellikle ölümcül olanlar, devletlerin Kadın Aktivistleri tanımak ve onlara güvenli ve destekleyici bir ortam sağlama yükümlülüklerini yerine getirememesi nedeniyle artmaya devam ediyor.

Kadın Aktivistleri farklı kılan şey, kadın veya LGBTİ+ bireyler olarak karşılaştıkları toplumsal cinsiyet eşitsizliğine özgü zorluklardır. Savundukları haklar kadın hakları, cinsiyet eşitliği ve cinsellikle bağlantılı olduğu için, ataerkil toplumlarda yapısal olarak bastırılmışlardır.

Kadın Aktivistler, ayrımcılık ve eşitsizliğe maruz kalma, hedef gösterilme ve şiddete uğramalarına rağmen faaliyet gösterirler. Bu durum, değişime direnen ataerkil yapılar, kurumlar ve uygulamalarla savaşmalarıyla birleştiğinde, onları dezavantajlı konuma sokar ve işlerini yapmalarını engeller.

Buna ek olarak, **Kadın Aktivistlerin, cinsel şiddet veya cinsiyet ve cinsellikle ilgili "utanç" ve karalama gibi belirli şiddet biçimlerine maruz kalma riski daha fazladır.** Ekonomik ötekileştirme de dahil olmak üzere kamu veya siyasi alanlardan ve kaynaklardan daha fazla kısıtlanırlar ya da dışlanırlar. Savundukları haklara sistemli olarak saldırılması riski de daha fazladır.

Kadın Aktivistlere Yönelik İnsan Hakları İhlallerinin Gerçekleştiği Bağlamlar

- ataerki ve heteronormativite,
- köktencilik ve aşırıcılık,
- neoliberal politikalar,
- demokrasi ve yönetim krizleri,
- militarizm ve toplumda yaygın şiddet.

Kadın Aktivistlere yönelik insan hakları ihlalleri, zorlu ve düşmanca bağlamların bir parçası olarak gerçekleşir. Bu bağlamalar, yıllar içinde feminist hareket tarafından kavramsallaştırılmış ve birçok kişi, kolektif ve kuruluş tarafından belgelenmiştir.

ataerki ve heteronormativite

Ataerkillik ve heteronormativite tarafından şekillendirilen toplumsal cinsiyet kurguları, erkek gücüne ayrıcalık tanır ve heteroseksüel ilişkiler, **kadınlar ve LGBTİ'ler için gündelik bir şiddet, dışlanma ve ötekileştirme kaynağıdır.**

köktencilik ve aşırıcılık

“Şiddet ideolojisi” olarak adlandırılan ve geleneksel aileleri ve **toplumsal normları sarsmaya yönelik bir gay ve feminist ajanda olduğunu iddia eden dini köktencilerin**, Kadın Aktivistleri hedef almak için kullandıkları propaganda ve komplo teorilerini ifade eder.

militarizm ve toplumda yaygın şiddet

Silahlı çatışma ve kamu güvenliğinin askerileştirilmesi, topluluklarda yaygın şiddet yaratır ve kadınlar ve azınlıklara karşı ayrımcılığı ve şiddeti yoğunlaştırır, bu da Kadın Aktivistler için artan riskler ve zorluklarla sonuçlanır. Şiddetin faileri devlet ve devlet dışı aktörler olabilir ve şiddet, özel ve kamusal alanda gerçekleşebilir. **Şiddet veya şiddet tehdidi, kadınları ve azınlıkları "yerlerinde" tutmak için kullanılır.**

demokrasi ve yönetim krizleri

Yönetim krizleri ve insan haklarının korunmasına yönelik artan geri adımlarla birlikte insan hakları savunucuları, hareket ve özgürlük alanının daralmasıyla karşı karşıya kalır ve devletler insan hakları savunucularını korumaya isteksiz veya yeteneksiz olabilir. **Kadın Aktivistlerin, daha geniş harekete korku salmak için özellikle hedef alınabileceği görülmüştür.**

neoliberal politikalar

Küreselleşme ve neoliberal politikaların egemenliği, kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, ucuz iş gücünün ve doğal kaynakların sömürüsü, şirketlerin elindeki gücün kontrolsüz artışı ve kar hırsının insan hakları üzerindeki egemenliği, iktisadi ve siyasi eşitsizliklerin artmasına katkıda bulunmaktadır. Bu eşitsizlikten en çok etkilenenler, kadınlar ve LGBTİ+ bireylerin yerli, siyah, yoksul kesişenleridir.

Bu bağlamlara ek olarak, Kadın Aktivistler, erkek savunuculardan daha fazla, çeşitli ve kesişen ayrımcılık ve baskı biçimlerinden etkilenirler.

Hak İhlallerinin Kadın Aktivistlere Etkileri

1- Ötekileştirme, Ayrımcılık ve Dışlanma

Kadın Aktivistlerin, açık ve gizli yollarla, kendileri, örgütleri ve topluma katkıları aktif olarak dışlanır, göz ardı edilir, ötekileştirilir ve/veya küçümsenir.

Bazı durumlarda, Kadın Aktivistlerin karar alma mekanlarına ve süreçlerine erişimleri engellenir.

Ayrıca, Kadın Aktivistler genellikle kadın ve LGBTİ+ bireyler olarak, tarihsel olarak dezavantajlı ve toplumsal, ekonomik ve siyasi olarak dışlanmış oldukları için seslerini duyurmakta daha da zorlanırlar.

Örneğin; Madencilik endüstrileriyle ilgili mücadelede toplulukların haklarını savunan Kadın Aktivistleri konu alan uluslararası bir araştırma, kadınların ve Kadın Aktivistlerin projelerden etkilenen yerel topluluklarla yapılan danışmalardan sıklıkla dışlandığını veya göz ardı edildiğini belirledi, hatta etkilenen nüfusun önemli bir bölümünün görüşlerini ve çıkarlarını temsil etmelerine rağmen. **Örneğin, AWID, La Guajira'da bir madencilik şirketinin seçilmiş bir toplum temsilcisini - bir yerli kadın - görmezden gelerek, aynı toplumdan erkeklerle sadece görüşmeler başlattığını ve paralel bir erkek liderlik oluşturduğunu belgeledi.**

Dalit kadınlar, (Dalitler (Dokunulmazlar): Hindistan, Bangladeş ve Nepal'de sistemin dışında ve en altında yer alan 200 milyondan fazla insan) **ataerkil normlara ve kast yapısına meydan okumak için örgütlenmiştir** ve Dalit kadın aktivistler büyük risk altındadır.

Sivil toplum örgütlerine göre,
Dalit kadınlar genellikle,
topluluğu tamamen
susturmada sıklıkla kullanılan
tecavüze ilk maruz
kalanlardır.

2- Damgalama, Karalama Kampanyaları, Şeytanlaştırma ve "Ahlak" Temelli Saldırıları

Lakap takma yaygındır ve "teröristler",
"kafirler", "kötü anneler", "çılgın",
"ahlaksız", "milli değerlere karşı" ve
"yabancı ajanlar" gibi.

Kadın Aktivistleri itibarsızlaştırmak, çalışmalarını ve mesajlarını meşruiyetlerini kaybettirmek, toplumdan izole etmek ve aldıkları destekleri azaltmak için hem devlet hem de devlet dışı aktörler tarafından yaygın olarak kullanılan taktikler arasında damgalama ve kara kampanyalar bulunur.

Lakap takma yaygındır ve **"teröristler", "kafirler", "kötü anneler", "çılgın", "ahlaksız", "milli değerlere karşı" ve "yabancı ajanlar"** gibi. Kadın Aktivistler düzenli olarak, cinsel kimliklerine doğrudan yöneltilen saldırıları, zihinsel sağlıklarını ve cinsel yönelimlerini, ayrıca **"namus" ve itibarlarını sorgulayan saldırıları göğüslerler.**

Kamusal "rezil etme" yani linç, Kadın Aktivistleri kendi ailelerinden ve toplumlarından uzaklaştırabilir ve izole edebilir ve onlardan kaynaklarını koruma, destek ve dayanışma kaynaklarından mahrum bırakabilir.

Alman bir STK tarafından sivil bir geminin kaptanı olarak görevlendirilen **Carola Rackete**, gemisiyle Haziran ortalarında düzinelerce göçmeni kurtardı ve İtalya veya Malta gibi en yakın güvenli yere yanaşmak istedi ancak bu limanlara giriş izni verilmedi. İki hafta sonunda yetkililerin emirlerine karşı gelerek İtalya'ya yanaştı. Lampedusa limanında gözaltına alındı, ancak birkaç gün sonra denizde hayat kurtarma görevini yerine getirdiği için serbest bırakıldı. Bu sırada, İtalya İçişleri Bakanı Carola'ya tekrar tekrar hakaret etti ve onu korsan ve suçlu olarak adlandırdı. **Bu hedef gösterme bir saldırı dalgasını tetikledi ve onu gözaltına alındığı limanda cinsiyetçi ve saldırgan dil kullanarak sözlü olarak taciz ettiler.** Carola Rackete, İtalya'nın o dönemdeki İçişleri Bakanı hakkında hakaret davası açmıştır.

Bu hedef gösterme bir saldırı dalgasını tetikledi ve onu gözaltına aldığı limanda cinsiyetçi ve saldırgan dil kullanarak sözlü olarak taciz ettiler!

© Reuters/G. Mangiapane

Carola Rackete

Mauritanya'da, kadın hakları savunucusu olan **Mekfoula Brahim**, aktivizmi nedeniyle ölüm tehditleri almaktadır.

Mekfoula Brahim'in **bir kadın olarak halka açık alana çıkması ve tartışmalı ve "tabu" konuları gündeme getirmesi**, onu daha fazla tacize maruz bırakmıştır.

Örneğin, 2016'da Facebook paylaşımları onu bir mülhid (dinden çıkmış) olarak sundu, bu da onun yargılanıp idam edilme riskini artırdı ve **2014'te öldürülmesi için bir fetva yayınlandı**.

2016'da çeşitli Facebook paylaşımları onu bir mülhid (dinden çıkmış) olarak damgaladı, bu da onun yargılanıp idam edilme riskini artırdı ve 2014'te öldürülmesi için bir fetva yayınlandı.

Mekkoula Brahim

3- Aile ve Toplum Baskısı

Erkek aktivistlerin aksine, kadın aktivistlerin partnerleri ve aile üyeleri tarafından şiddet ve diğer baskı türleriyle karşılaşma olasılıkları daha yüksektir.

Erkek aktivistlerin aksine, Kadın Aktivistlerin partnerleri ve aile üyeleri tarafından şiddet ve diğer baskı türleriyle karşılaşma olasılıkları daha yüksektir. Bu kişiler, onları desteklemeyi reddedebilir ve insan hakları aktivizmi yapmaktan ve kamusal yaşamda yer almaktan caydırmaya çalışabilirler. Kadın aktivistler ev içi şiddet ve istismara maruz kalabilirler, boşanma tehditleriyle karşılaşabilir veya çocukları zorla kendilerinden alınabilirler.

Örneğin, **Honduras'ta** yerli Lenca halkının toprakları için kampanya yürüten ve 2016'da öldürülen çevreci insan hakları savunucusu **Berta Cáceres** ve **Rusya'da**, Temmuz 2009'da kaçırılan ve öldürülen, Çeçenya'da çalışan önde gelen insan hakları aktivisti **Natalia Estemirova** gibi tanınmış savunucular, tehdit aldıktan sonra çocuklarını topluluklarından uzaklaştırmak zorunda kaldılar.

Pakistan'da HelpAge International ile çalışan Hina Shahnawaz, ülkesinde kadınlar için sosyal olarak kabul edilen normları ve cinsiyet rollerini zorlayarak, ailesinin geçimini sağlayan, maddi olarak bağımsız bir kadındı. Şubat 2017'de silahla vurularak öldürüldü; cinayetle ilgili bir akraba gözaltına alındı. Bu, bir “namus” temelli kadın cinayeti idi.

Pakistan İnsan Hakları Komisyonu, 2016 yılı boyunca, "namus" gerekçesiyle 512 kadın ve kız çocuğu ile 156 erkek ve çocuğun öldürüldüğünü kaydetti.

Öldürülen iki önemli
ve tanınmış aktivist
Berta Cáceres ve
Natalia Estemirova
tehdit aldıktan sonra
çocuklarını
topluluklarından
uzaklaştırmak zorunda
kalmışlardı.

Natalia Estemirova

Berta Cáceres

Hina Shahnawaz, ailesinin geçimini sağlayan, maddi olarak bağımsız bir kadındı. Şubat 2017'de silahla vurularak öldürüldü. Bu, “namus” gerekçesiyle işlenmiş bir kadın cinayeti idi.

Hina Shahnawaz

4- Cinayetler ve Cinsiyete Dayalı Şiddet

Aktivistler, insan hakları çalışmaları nedeniyle **fiziksel saldırıya uğrama, işkence görme, zorla kaybolma veya öldürülme gibi** risklerle karşılaşır. Ancak, Kadın Aktivistler aynı zamanda cinsiyete dayalı şiddetle karşı karşıyadırlar; **sözlü taciz ve rahatsızlık, cinsiyete dayalı fiziksel saldırılar, kadın cinayetleri, asit saldırıları, tecavüz ve diğer cinsel saldırılar** gibi.

BM verilerine göre, kadın ve kızların üçte biri yaşamları boyunca fiziksel veya cinsel şiddetle karşılaşmaktadır.

Cinayetler ve Fiziksel Şiddet

Kadın cinayeti dünya genelinde kadınlar için erken ölümün önde gelen bir nedeni olarak tanımlanmıştır ve 2012'de dünya çapında, öldürülen her iki kadından biri partnerleri tarafından öldürülürken, benzer koşullarda her 20 erkekten sadece birisi partnerleri tarafından öldürülmüştür.

Bu durum aynı zamanda LGBTİ+ kişiler için de geçerlidir. **2008 ile 2018 yılları arasında 69 ülkede 2.982 trans ve cinsiyet çeşitliliği gösteren kişinin öldürüldüğü kayıtlara geçmiştir.** Transgender kimliğinin yetersiz raporlanması nedeniyle muhtemelen bu sayı çok daha yüksektir.

Asit saldırıları, dünyanın birçok bölgesinde cinsiyete dayalı şiddetin başka bir şeklidir, kurbanların %80'i kadınlardır. **Ukrayna'da**, kadın hakları karşıtı bir grubun 6 üyesi, 2018 Dünya Kadınlar Günü mitingini hedef aldılar. Aktivist **Vitalina Koval**'ın üzerine kırmızı boya fırlattılar ve onun kimyasal yanıklar almasına neden oldular. Kimyasal yanıklar, Vitalina'nın gözlerine zarar verdi. Yine **Ukrayna'da** yerel bir konsey üyesi olan **aktivist Kateryna Handzyuk**, 2018'de, asit saldırısında vücudunun %40'ını yakan yaralar nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Saldırının, aktivizmi nedeniyle misilleme amacı taşıdığına inanılmaktadır.

Cinsel Şiddet

Devlet görevlileri tarafından işlenen cinsel şiddet işkence olarak kabul edilir ve sosyal kontrol olarak kasıtlı olarak kullanılabilir, bu da 2006'da Meksika'nın Atenco kentinde polis yetkilileri tarafından 11 kadına cinsel saldırıda bulunduğu davada Amerika İnsan Hakları Mahkemesi tarafından vurgulandı. Bu, Sudan'da 2019 yılı Haziran ayında paramiliter güçler tarafından kadın protestoculara yönelik şiddet ve cinsel saldırı dalgasında da açıkça ortaya çıktı.

Vitalina Koval

Kateryna Handzyuk

Ukrayna'da, aktivist Vitalina Koval'ın üzerine kırmızı boya fırlattılar ve onun kimyasal yanıklar almasına neden oldular. Yerel bir konsey üyesi olan aktivist Kateryna Handzyuk da, 2018'de, asit saldırısı ile öldürüldü.

Bahrain'dan, SALAM for Democracy and Human Rights insan hakları örgütüyle çalışan bir Kadın Aktivist olan Ebtisam El-Saegh, 2017 yılında gözaltındayken cinsel saldırıya uğradı, dövüldü, karnına tekme atıldı ve yedi saat boyunca ayakta tutuldu. “Ailesine zarar vermekle ve kocasına işkence etmekle tehdit edildi.

19 yaşındaki bir trans Kadın Aktivist olan Malak al-Kashef, Mart 2019'da Kahire'deki barışçıl protestolara katılımı nedeniyle tutuklandı. Gözaltındayken, zorla anal muayeneye ve diğer cinsel saldırı biçimlerine maruz kaldı. Onu cinsel şiddet riskine sokan bir erkek gözaltı tesisine yerleştirildi.

Ebtisam El-Saegh

Malak al-Kashef

5- Çevrimiçi Cinsiyete Dayalı Saldırıları

Dijital teknoloji cinsiyet nötr değildir, yarattığı iletişim alanları da öyle değildir.

İlerici İletişim Derneği'nin açıkladığı gibi, "cinsiyet önyargıları ve stereotipleri teknolojiye gömülü olduğunda, bu mevcut sorunları cinsiyet eşitsizliği, cinsiyete dayalı şiddet, ayrımcılık ve dışlanma etrafında yeniden üretir."

Kadın Aktivistler sosyal medya aracılığıyla itibarlarına ve güvenilirliklerine yönelik taciz ve saldırılar; siber takip; gizlilik ihlalleri; yasa dışı gözetim; sansür; e-posta hesaplarının, cihazların ve platformların hacklenmesi; ayrıca cinsel şiddet, sözlü taciz, cinsellik avı, doxxing (bir kişi hakkında özel bilgilerin başkaları tarafından çevrimiçi paylaşılması) ve kamuoyunda rezil edilme gibi çevrimiçi tehditlerle karşılaşmışlardır.

İnsan hakları çalışmaları nedeniyle sosyal medya linçine uğrayan kadın aktivistlere en güncel örnek TTB Başkanı ve insan hakları aktivisti **Şebnem Korur Fincancı**'dir. 1999 yılında gözaltına alınan Adnan Oktar örgütü üyelerine 2006 yılında verilen işkence raporunda imzası olması nedeniyle siyasi yelpazenin çok geniş bir alanından tepki görmüş ve sosyal medya lincine maruz kalmıştır. Kendisiyle yapılan bir röportajda şöyle der; **“İnsanlar sevdikleri kişilere veya suçsuzluğu ortaya çıkan kişilere işkence yapılmasına karşı çıkıyor ama sevmediklerine, karşı olduklarına, suçlu olduğu ortaya çıkan kişilere işkence yapılmasına göz yumabiliyor, bu çok tehlikeli bir şey. Suçluymuş, katılmış o zaman işkence yapılabilir diye bakılıyor.”**

Sosyal medya platformu X'teki ırkçı hesaplar **"Eren Keskin ve İHD'yi, Türkiye'nin Ermeni Soykırımını"** inkarı ve özür dilememe ve tazminat sağlamama eleştirileri nedeniyle karalama kampanyasının doğrudan hedefi kılarak sosyal medya linçine yol açtılar. **İnsan Hakları Savunucularını Koruma Gözlemevi, 30 Ocak 2024**'te yayımladığı bir duyuruyla İnsan Hakları Derneği Eş Genel Başkanı Eren Keskin ve İHD'ye yönelik tehditler konusunda uluslararası kamuoyunu harekete geçmeye çağırdı.

“İnsanlar sevdikleri kişilere veya suçsuzluğu ortaya çıkan kişilere işkence yapılmasına karşı çıkıyor ama sevmediklerine, karşı olduklarına, suçlu olduğu ortaya çıkan kişilere işkence yapılmasına göz yumabiliyor, bu çok tehlikeli bir şey. Suçluymuş, katılmış o zaman işkence yapılabilir diye bakılıyor.”

Şebnem Korur Fincancı

6- Adalet Sisteminin Suistimali Yoluyla Taciz

Adalet sistemi, kadın aktivistleri hedef gösterip, taciz edilmelerini sağlayıp suçlu haline getirerek suistimal edilmekte ve bu da aktivistlerin insan hakları çalışması yapmasını engellemektedir.

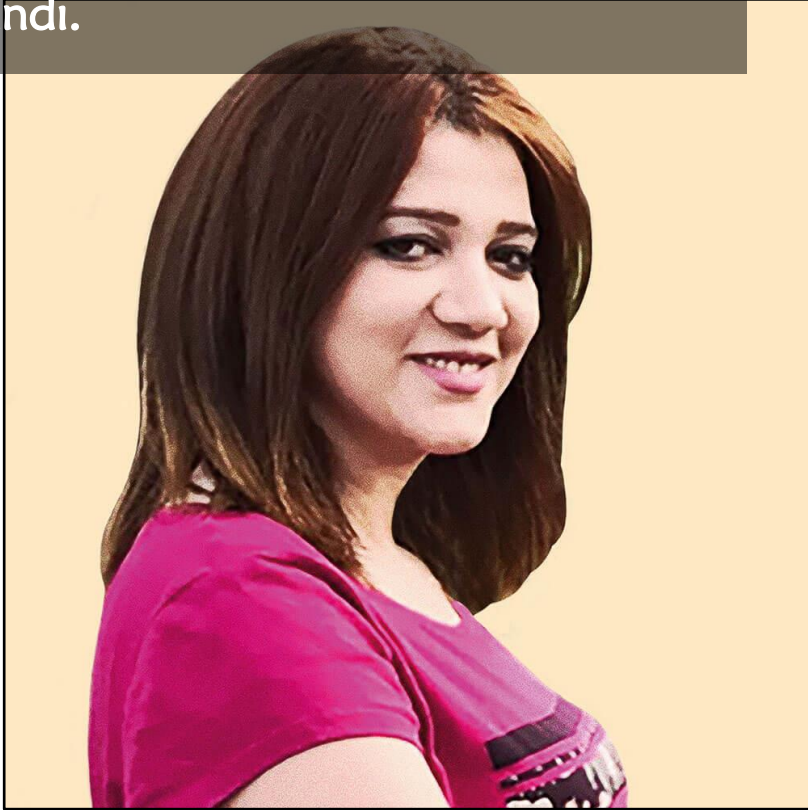
Mısırlı Kadın Aktivistlerden Amal Fathy, Mayıs 2018'de, cinsel taciz deneyimini ve hükümeti bu konuyu ele almamakla eleştirdiği bir videoyu Facebook'ta paylaştığı için tutuklandı. Eylül ayında, "**Mısır devletini zarara uğratmaya niyetli yanlış haber yaymak**" suçundan ve "**edepsiz materyal**" sahibi olmaktan suçlu bulundu ve "**halkı aşağılama**" için para cezasına çarptırıldı.

Peru'da, geçimlik çiftçi ve Kadın Aktivist **Máxima Acuña Atalaya**, dünyanın en büyük altın ve bakır madenlerinden biri olan Yanacocha madencilik şirketi tarafından dava edildi. Ailesine karşı yapılan temelsiz toprak işgaline ilişkin yargı süreçlerine neredeyse beş yıl dayanmak zorunda kaldı. O ve ailesi, 20 yıldan fazla süredir yaşadıkları toprakları terk etmeyi reddettikleri için sürekli tacize, fiziksel saldırıya ve karalama kampanyasına maruz kaldılar.

İran'da, 2018'in başından bu yana, ülkenin zorlayıcı, ayrımcı ve aşağılayıcı zorla örtünme yasalarına karşı barışçıl olarak kampanya yürüten onlarca kadın insan hakları savunucusu tutuklandı. Bazıları ağır hapis cezalarına çarptırıldı. İnsan hakları avukatı **Nasrin Sotoudeh**, zorla örtünme yasalarına karşı barışçıl protestolardan yargılanan kadınları savunduğu için toplamda **38 yıl hapis ve 148 kırbaç cezasına çarptırıldı**.

Cinsel tacize uğramasını ve hükümeti bu konuyu ele almamakla eleştirdiği bir videoyu Facebook'ta paylaştığı için tutuklandı.

Amal Fathy

Máxima Acuña Atalaya

© Jorge Chávez O ve ailesi, 20 yıldan fazla süredir

yaşadıkları toprakları terk etmeyi reddettikleri için sürekli tacize, fiziksel saldırıya ve karalama kampanyasına maruz kaldılar.

İnsan hakları avukatı Nasrin Sotoudeh, zorla örtünme yasalarına karşı barışçıl protestolardan yargılanan kadınları savunduğu için toplamda 38 yıl hapis ve 148 kırbaç cezasına çarptırıldı.

Nasrin Sotoudeh

7- Sivil Toplum Alanına Yönelik Kısıtlamalar

Etkili insan hakları çalışmaları için; barışçıl toplanma, bir araya gelme ve ifade özgürlüğü hakları, temel haklardır.

Ancak, dünya çapında İnsan Hakları Savunucuları, bu temel insan haklarını kısıtlayan yasa ve uygulamalarla karşı karşıyadır.

Bu önlemler genellikle ayrıştırıcı politikalara dayanmaktadır ve ulusal kimlik, ahlak, dini değerler ve ulusal güvenliğe ilişkin haksız varsayımlarla gerekçelendirilmektedir. Gerçekte, bu önlemler, **iktidardakilerin adaletsizliğe karşı duranları bastırmaları, insan hakları faaliyeti yürüten bireyleri ve grupları risklere ve zorluklara maruz bırakmaları anlamına gelmektedir.**

Nikaragua'da, ünlü bir köylü çiftçi lideri ve Kadın Aktivist olan **Francisca Ramírez**, yıllardır bir okyanuslar arası kanalın inşasına karşı aktivizmiyle tanınmış ve ailesine yönelik tehditler ve tacize maruz kalmıştır. Ancak, 2018 Nisan ayında mevcut rejime karşı gösterilere katılmasından bu yana, Ramirez'e tehditler arttı ve Devlet Başkanı Ortega'ya yakın müttefikler, onun hapse atılacağını veya öldürüleceğini açıkladılar. Bu örtük ölüm tehditleriyle Francisca ve ailesi, özgürlüklerini ve fiziksel bütünlüklerini korumak için ülkeyi terk etmek zorunda kaldılar.

Zhanar Sekerbayeva, **Kazakistan'da** feminizmi teşvik eden ve lezbiyen, biseksüel ve queer kadınların haklarını korumak için çalışan "Feminita"nın kurucularından biridir. Kendisi ve aktivist arkadaşları, 2017'den beri "Feminita"yı yasal bir dernek olarak kaydetmeye çalışıyorlar, ancak başvuruları birçok kez reddedildi. Daha yakın zamanlarda, Adalet Bakanlığı'na resmi kayıt verme talepleri için dava açmayı denediler, ancak onda da başarısız oldular.

Francisca Ramírez

Devlet Başkanı Ortega'ya yakın müttefiklerin ölüm tehditleri karşısında Francisca ve ailesi, özgürlüklerini ve fiziksel bütünlüklerini korumak için ülkeyi terk etmek zorunda kaldılar.

Zhanar Sekerbayeva, Kazakistan'da feminizmi teŖvik eden ve lezbiyen, biseksüel ve queer kadınların haklarını korumak için alıŖan "Feminita"nın kurucularından biridir.

Zhanar Sekerbayeva

Uluslararası Af Örgütü'nün 2019 yılında yayınlanan Challenging Power, Fighting Discrimination (Meydan Okuyan Güç, Ayrımcılıkla Mücadele) adlı yayınından derlenmiştir.

